

TARTU ÜLIKOOLI VILJANDI KULTUURIKAKADEEMIA

Muusikaosakond

Pärimusmuusika

Martin Aulis

VIIS KÜLALIST

Loov-praktikilise lõputöö teoreetiline osa

Juhendaja: Raul Sööt,

Tartu Ülikooli Viljandi

Kultuuriakadeemia jazzmuusika dotsent

Kaitsmisele lubatud:.....

(Juhendaja allkiri)

Viljandi 2015

SISUKORD

SISUKORD	2
EESSÕNA	3
1. TEEMA TEOREETILINE OSA.....	5
1.1 Pärimusmuusika	5
1.2 Löökpillid	5
2. INSTRUMENTIDE TUTVUSTUS.....	8
2.1 Pandeiro.....	8
2.2 Udu.....	8
2.3 Darbuka	9
2.4 Rootsi Tamburiin	10
2.5 Mesilaspesa	11
3. DIPLOMIKONTSERT	12
3.1 Koosseis	12
3.2 Repertuaar.....	12
SÕNASELETUSI	17
KOKKUVÕTE	20
KASUTATUD KIRJANDUS.....	21
LISAD.....	22
SUMMARY	26

EESSÕNA

Kontserdi eesmärk on siduda erinevate maailma piirkondade löökpillid eesti pärimusmuusikaga. Selle all mõistan nende kasutamist eesti traditsiooniliste lugude saatmisel. Kirjalik osa annab põgusa ülevaate vastavast teemast.

Iga instrumendiga käib kaasas oma ajalugu, kultuur, muusika, iseloomulikud rütmid ning mängutehnika. Nendest erisustest lähtudes tulevad välja ka mõjutused, mis moodi saadan eesti pärimusmuusika lugusid erinevatel trummidel.

Iga löökpill justkui võõramaalane meie traditsioonilises muusikas, kes peab selles oma tee leidma, et ennast väljendada.

Pillid, mida kasutan kontserdil on järgmised: pandeiro Brasiiliast, udu Nigeeriast, darbuka Lähis-Idast ja Araabia maadest, Rootsi tamburiin Rootsist ning minu enda tehtud pill nimega mesilaspesa. Eesti ning välismaise muusika vahel olen mina, kui vahelüli ja tõlgendaja. Samuti kõlavad kontserdil erinevad minu poolt väljamõeldud rütmid ning lahendused, mis ei pruugi käia ühegi eelnevalt mainitud maade muusika juurde.

2010. aastal asusin Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiasse pärimusmuusika erialale löökpille õppima. Enne õppima asumist ei olnud ma eesti pärimusmuusikast midagi eriti kuulnudki. Löökpillide õpetajaks ning teejuhiks sattus Kristjan Priks. Kuna arhiivisalvestusi ega kirjapanekuid löökpillide mängimisest eesti pärimusmuusikas eriti ei leidu, oli meie eesmärk otsida sobivaid kõlavärve ning fakteure, mis toetaks vastavat muusikat. Tuli kiiresti ilmseks, et inspiratsiooni ning sobivate instrumentide leidmiseks süvenema teiste kultuuride pärimusmuusikasse. Seetõttu esimene löökpill mida mängima hakkasin oli djembe. Sellega seoses sai ka fakteuride otsimises uurimisaluseks Lääne-Aafrika trummikultuur. Siiski probleem tekkis kõlavärvis, kuna djembe tekitab kergesti kõlapildi Lääne-Aafrikast. Seetõttu pidin otsima erinevaid lahendusi, kuidas seda mitte esile tuua. Sellest tulenevalt

kasutasin djembe mängimiseks erinevaid trummikomplekti mängimisel kasutatavaid harju ning häälestasin pilli tavapärasest häälestusest madalamaks. Sellise meetodikaga käisin aastate jooksul läbi mitmeid instrumente. Selleks, et teada saada, mis instrumendid ning faktuurid sobivad, musitseerisin koos erinevate pärimusmuusikutega. Diplomikontsert võtabki kokku minu otsingud ning avastused Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemias.

Diplomikontsert toimub Viljandi Pärimusmuusika Keskuses 08. Juunil 2015 kell 16.00.

Töö kirjalik osa on jaotatud kolme peatükki, millest esimeses osas seletan mõisted. Teises tutvustan instrumente ning kolmandas osas annan ülevaate kontsertkavast ning mõtestan lahti mängitavad palad.

1. TEEMA TEOREETILINE OSA

1.1 Pärimusmuusika

Olemasolevate andmete kohaselt tuli pärimusmuusika termin käibele praeguse Viljandi Kultuuriakadeemia üliõpilaste seas 1990. aastatel. See oli esmakordselt ametlikult kasutusel Viljandi pärimusmuusika festivali nimetuses aastal 1994, kuna noored soovisid esile tuua mitmeti muutunud suhtumist muusikafolkloori tänapäevasesse esitusse. Eesti pärimusmuusika on ajaloolisel muusikafolklooril põhinev elav, avalikult esitamiseks mõeldud ja seltskondlikult viljeldav eestilik muusika, mis võib põimuda tänapäeva kunstmuusika ja popmuusikaga, samuti teiste rahvaste (keldid, soomlased, rootslased jne) muusika rütmstruktuuride ja esitusmaneeridega. Siia hulka kuulub ka pärimuslikke laulu- ja mängustiile kasutav professionaalne muusika ja autorimuusika (Särg & Johanson 2011, lk 131).

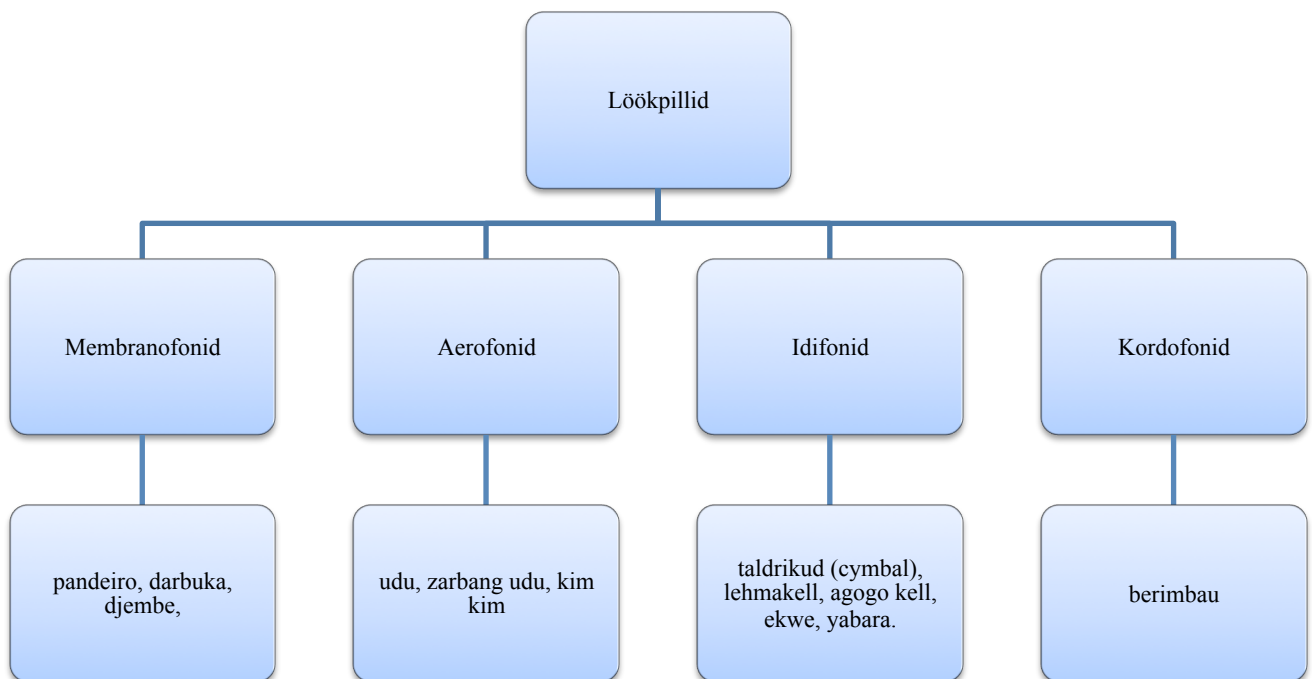
Toetudes Särjele (2011) käsitlen pärimusmuusikat kui suulises-kuuldelises traditsioonis kujunenud etniliste tunnustega muusikat, samuti selle edasiarendusi ning pärimuslikke stiile kasutav autorilooming nii primaarses, kui sekundaarses funktsioonis.

1.2 Löökpillid

Löökpillid on muusikainstrumendid, mille heli tekitakse enamasti löögi abil, kas siis nuiaga, pulga, käe või sõrmedega. Antropoloogide ja ajaloolaste arvates on löökpillid kõige vanemad instrumendid, mis kunagi on loodud.

Löökpillid jagunevad üldiselt kaheks rühmaks: Idiofonid, membranofonid.

Siiski esineb ka erandeid, kus mõned löökpillid klassifitseeruvad kordofonide ja aerofonide hulka. Selle klassifikatsiooni kohaselt jaotatakse muusikalised instrumendid rühmadesse, kus neid eristatakse selle järgi, kuidas heli selles instrumendis tekib. Sellist süsteemi tuntakse tänapäeval *Hornbostel-Sachs* süsteemi nime all, mis on varasemate muusikaliste instrumentide jaotussüsteemide edasiarendus kahe muusikateadlase Erich Moritz von Hornbosteli ja Curt Sachsi poolt (OnMusic Dictionary, 2013). Süsteemi kuidas instrumente klassifitseerida on veel mitmeid, kuid selles töös lähtun *Hornbostel-Sachs* süsteemile (vt joonis 1).

Joonis 1. Löökpillide jagunemine lähtudes *Hornbostel-Sachs* süsteemist

Toetutes On Music Dictionary'le (2013) mõtestan lahti löökpillide klassifikatsioonid järgmiselt:

Membranofonid - Muusikalised instrumendid, mille suurem osa helist tekib membraani (mingisugune nahk, kas naturaalne või sünteetiline) vibreerimisel.

Aerofonid - Muusikalised instrumendid, mille suurem osa helist tekib pilli sisse puhutud või surutud õhu vibreerimisel.

Idiofonid - Muusikalised instrumendid, mille heli tekib pilli keha vibreerimisel, ilma membraani või keelte abita.

Kordofonid - Muusikalised instrumendid, mille suurem osa helist tekib ühe või mitme keele vibratsioonil.

2. INSTRUMENTIDE TUTVUSTUS

2.1 Pandeiro

Pandeiro on Brasiilia päritoluga, raamtrummide perekonda kuuluv membranofon (Lisa 2), mida kujutatakse, kui samba muusika ikoonina. Instrument koosneb puidust enamasti raamist, ühelt poolt kaetud membraanist (vasika-, eesli- või sünteetiline nahk) ning metalllitritest ehk platinelladest. Instrument sarnaneb mingil määral ehituselt kontsert tamburiiniga, kuid erineb siiski mitmel tähtsal kohal oma klassikalisest analoogist. Kui mitmel tamburiinil on mitu rida litrit, siis pandeirol on neid üks ning enamasti viis paari. Litrid ehk platinellad koosnevad kolmest metaldiskist (võivad koosneda pronksist, hõbedast, vasest). Kaks nõgusat diski, laiema pooled vastamisi ning heli summutamiseks üks lame ketas nende vahel (Potts, 2012, lk 1-2)

Pandeiro on käes mängitav instrument, ehk siis ühe käega (riskäsi) hoitakse instrumenti ning teisega (juhtkäsi) tekitatakse selle põhitoone. Sellegi poolest ei ole riskäe ainuke ülesanne instrumenti hoida vaid selle pöörleva (nagu nupu keeramine) liikumisega käivitatakse platinellade heli ning see muudab juhtkäe tooni tekitamise liikumise suuresti ergonoomilisemaks.

2.2 Udu

Udu on aerofonide ning idiofonide klassi kuuluv löökpill, mille päritolu tuleneb Kesk- ning Lõuna-Nigeeriast (Lisa 2). Kuigi see nimetus on kõige populaarsem, kannab see pill mitmeid erinevaid nimesid, oleneb mis hõimus ning millises tseremoonias seda kasutatakse.

sõna udu pärineb igbo keelest, mis tõlkes tähendab vee potti. Vastavat keelt räägivad Kagu-Nigeeria sama nimelise etnilise grupi asunikud. Vee pott on väga täpne tõlgendus, kuna vee hoiustamine ning transportimine on olnud traditsiooniliselt selle instrumendi üks põhilisemaid kasutusalasid.

Enamasti valmistatakse *udu* savist, ning sellel on tavaliselt kaks auku. Mängitakse seda kas käega või siis pulgaga, millel pehme lapik ots.

Mitmeid erinevad instrumente on tuletatud udust. Näiteks *utar*, mis on välja venitatud lapik versioon pillist; *kim-kim*, millel on ühe kõlakambri asemel kaks kõlakambrit ning *zarbang udu*, millel on uute kõlavärvide tekitamiseks juurde lisatud loomanahast membraan. Konsterdil kasutangi viimasena mainitud instrumenti. Samuti ei mängi ma udu traditsioonilise mängutehnikaga, vaid kasutan palju türgi jagatud käe tehnikat.

Traditsiooni kohaselt mängisid udu ainult naised, erinevatel tseremooniatel ning rituaalidel. Siiski tänapäeval on see löökpillimängijate seas laialdaselt kasutatav instrument, kõlades mitmetes erinevates muusikalistes žanrites. Oma päritolumaal mängitakse udu sellises stiilis nagu *Ogene Anuka*.

2.3 Darbuka

Darbuka on pokaaltrummide perekonda kuuluv membranofon, mis on enamasti kasutuses Lähis-Ida ja Araabia muusikas. Instrumenti teatakse ka tabla, dombeki, darabukka ja doumbeleki nime all. Traditsiooniliselt valmistati pilli kere savist, ning membraan kala- või kitsenahast. Tänapäeval valmistatakse pilli kere ka erinevatest metallidest, nagu alumiiniumist, vasest, messingist ja membraan sünteetilisest materialist.

Instrumenti ehituse poolest on olemas põhiliselt kaks varianti darbukast.

Egiptuse darbuka – Membraani ümber on pilli kerel ümmargused ääred ning naha äär on pilli serva alla peidetud (metallist darbukade puhul). Pilli ehitus aitab kaasa teostada kiirete tempode ning keerukate fraaside mängimisele, kasutades jagatud käe tehnikat. Egiptuse darbuka on populaarseim nende kahe seast. (Lisa 2)

Türgi darbuka – Kandilised ääred on membraani ümbritseval pilli kere osal ning naha äär on avatud (Lisa 2).

Darbuka mängutehnika jagatakse põhiliselt kaheks stiiliks - Egiptuse- ja Türgi stiil.

Egiptuse stiili seostakse põhiliselt kõhutantsu saateks mängimisega. Vähe kasutatakse tehnikat, kus kiiremate fraaside mängimiseks jagatakse vasak käsi kaheks löögiallikaks (nimetisõrm ja nimeta sõrm).

Türgi stiil, ehk siis uuem Türgi stiil on oma nime saanud darbuka mängija Misirli Ahmeti poolt populaarseks tehtud mängutehnika järgi, milles jagatakse käsi kaheks löögiallikaks. Seda kutsutakse veel Türgi jagatud käe tehnikaks. Terve käega trummi löömise asemel tehakse seda kordamööda nimetis- ja nimeta sõrmega. Vastava tehnikaga on võimalik mängida väga kiireid temposid ning keerukaid fraase ja kaunistusi. Seostatakse väga virtuoosete soolode mängimisega.

Vanem Türgi mängustiil põhines suuresti Türgi darbuka ehitusele, mis võimaldas täide viia erinevaid näppude nipsul põhinevaid lööke. Mängiti põhiliselt saatmiseks.

Darbukat mängitakse enamasti süleshoituna, nahk suunatud ettepoole. Kui mängija juhtkäsi on parem siis asetatakse instrument vasakule jalale. Vasak käsi asetatakse pilli peale ning paremat kätt hoitakse selle paremal pool.

Instrumentil on neli põhitooni, millel on omad vokaalsed silbid, mis olenedes regioonist võivad erineda.

Dom – Instrumendi madalaim toon. Lühendina D

Tek – Juhtkäega tekitatud kõrge toon naha ääres. Lühendina T

Ka – Ristkäega tekitatud kõrge toon naha ääres. Lühendina K

Pa – Slap toon

2.4 Rootsi Tamburiin

Rootsi tamburiin on löökpillimängija Petter Berndaleni poolt populaarseks tehtud membraaniga tamburiini mängimise viis Rootsi folk muusikas. Instrumendi mängutehnika sai algust, siis kui Petter Berndalen hakkas mängima koos Rootsi viulimängijatega, ning avastas, et järgides tavapäraseid löökpillifunktsioone, kauges ta folkmuusika mängimisest. Tavapäraselt löökpillidele kohasele saatmise asemel, hakkas ta viulimeloodiaid ning nende kaunistusi jäljendama. Instrument, millega ka meloodiaid imiteeris oli membraaniga tamburiin, mis oli statiivi peale paigutatud. Rootsi tamburiini mängimiseks on ühes käes pulk (juhtkäsi), millega naha tooni käivitada ning teise käe (ristkäsi) roll on

seda pingutada helikõrguse muutmiseks. Samuti saab ristkäte näppudega käivitatada naha tooni. (Priks, 2012, lk 13-17)

2.5 Mesilaspesa

Mesilaspesa on Eesti päritoluga löökpill, mille kere on valmistatud vineerist, ning membraan peeneks hõõveldatud kitsenahast (lisa 2). Instrument on valmistatud, eelnevalt mainitud instrumentide eeskujul, nagu Rootsi tamburiin ja darbuka. Inspiratsioon Rootsi tamburiinist tuleneb, võimalusest membraani pingutada, et helikõrgust muuta. Seos Darbukaga seisneb põhiliselt mängutehnikas ja –asendis.

Selle nimi tuleneb selle sarnasusest looduses esineva mesilaspesaga. Instrument on oma kõlalt sarnane Iraanist pärit pokaaltrummide perekonda kuuluva Tombakiga.

3. DIPLOMIKONTSERT

Järgnevas peatükis kirjeldan lähemalt diplomikontserdil üles astuvat koosseisu, repertuaari ning kava ülesehitust.

3.1 Koosseis

Martin Aulis – löökpillid

Taavet Niller – kontrabass

Madis Pilt – akordion

Cathy Sommer – viiul

Koosseisu liikmeid valides, keskendusin suurel osal instrumentidele, mis toetavad kõige paremini minu kõikide erinevate muusikaliste ideede läbi viimist. Näiteks samba loo pealt üle minek eesti polkale või labajala mängimine eesti traditsiooni kohaselt või Lääne-Aafrika mõjutustega.

Samuti pidasin silmas just neid eelnevalt mainitud inimesi, kuna olen nendega musitseerides tihedalt kokku puutunud, mistõttu tunnen end loomeprotsessis mugavalt.

3.2 Repertuaar

Kontserdil ettemängitavad lood olen jaotanud eraldi rühmadesse instrumentide päritolu järgi. Kõik palad, väljaarvatud mesilastaruga mängitav lugu, on segu eesti pärimusmuusikast ning välismaade rütmidest ja meloodiatest. Järgnevalt seletan lahti kõik viis lugu. Toon välja:

- Lood või rütmid millega esindan erinevaid välismaa muusikalisi kultuure.
- Palad mis kuuluvad eesti pärimusmuusika repertuaari.
- Instrument, mida kasutan.
- mõjutused instrumentidest ja muusikast, mis on muutnud minu mängustiili vastavate eesti pärimusmuusika lugude saatmisel.

1. Brasiilia/Polka

Brasiilia - Toda Terça ning partido alto rütmid

Polka – Aadu polka

Instrument: Pandeiro

Selles palas vastandan omavahel samba ja polka. Samba all mõistan selle alaliiki kuuluvat *Partido Alto*. Kuna koosseisus ei ole ühtegi instrumenti, peale pandeiro, millega traditsiooniliselt sambat mängitakse, jaotasin ansambli liikmete partiid lähtudes pilli kõlast ning nende mänguvõimalustest. Akordion mängib cavaquinho mõeldud rütmilist saatefunktsiooni, kontrabass rebolo rütme ning viul meloodiat, mida originaalis lauldi.

Kõige põhilisem samba muusikast tulnud mõjutus on 2/4 taktimõodus teise löögi rõhutamine, mängides pandeiroga esimeses löögis suletud bassitooni ning teises avatud bassitooni.

Instrumentidist tulenev mõjutus on platinellade kasutamine polka meloodia rütmi jäljendamiseks. Samba muusikas hoiavad traditsiooniliselt platinellad stiilile isepärast lonkavat 16ndik noodi ning triooli alajaotuse vahele jäävat pidevat jada.

2. Nigeeria/Labajalg

Nigeeria – Ogene Anuka stiilis kasutusel olevad rütmid ja sellele iseloomulikud jooned

Labajalg – Tundmatu lugu 31

Instrument: Udu

Teises loos seon omavahel labajala ja Nigeeriast pärit Ogene Anuka stiilile omapäraseid rütme ning meloodilised fraasid. Lugu koosneb kahest osast, milles esimeses kõlab labajalg, jälgides selle tantsu tunnetust ja esteetikat ning teises on kasutuses labajala saatmiseks erinevad Ogene Anukale omased saatefaktuurid ning isepäraseid soolofraasid.

Kui põhiliselt kasutatakse Ogene Anuka kellasid laulu saateks, siis selle asemel kõlab viiulil ning akordionil mängitav labajalg. Kuna vastavaid kellasid ei ole koosseisus, siis neid imiteerib kontrabass. Udu partiisid ning enamasti *ekwel* või *yabaral* mängitavat ostinaatot mängin mina.

Ogene Anuka stiilist tulnud põhiline mõjutus on tihedasti esinevad meetrilised modulatsioonid ning polurütmia. Siiski need mõjutused ei ole ainult iseloomulikud Ogene Anukale, vaid kogu Lääne-Aafrika muusikale.

3. Lähis- Ida/reilender

Lähis-Ida – Malfuf ja Maqsum rütmid

Reilender – Kristjani reilender

Instrument: Darbuka

Selles muusikalises palas kasutan Lähis-Ida muusikas tihti esinevaid rütme nagu Malfuf ja Maqsum. Teos on austusavaldus minu erialaõpetajale Kristjan Priksile, mispärast on tuleb esitusele tema kirjutatud reilender. Samal põhjusel mängin ka trummisoolo enne reilenderit. Kuna koosseisus olen ainuke, kes mängib löökpille, mängivad löökpillipartiisid ka kontrabass ja viiul. Kontrabass imiteerib raamtrummi (bendir) ja loo alguses viiul näputaldrikuid (zil)

Darbuka mängukultuurist tulnud mõjutused on kiiretest vältustest tulnud eripärased kaunistused ning fraasid.

4. Rootsi/Labajalg

Rootsi – Hurven

Labajalg – Hurveni meloodia ainetel tehtud labajalg

Instrument: Rootsi tamburiin

Kontserdil neljanda palana on esituses Lääne-Rootsist pärit polska “*Hurven*”. Valitud lugu on esituses originaalilähedaselt, ehk siis kui 3/4 meetrumis, varajase teise löögiga (teine löök meetrumis langeb pisut enne pulssi) polska tantsu tunnetust jälgides.

Labajalg on “*Hurveni*” põhjal tehtud, ehk muutes taktimõõdu kaks korda kiiremaks (3/8), meetrumi sisesed löögid ühepikkuseks ning meloodia loomisel lähtusin selle fraasidest ja atmosfäärist.

Rootsi tamburiini mängustiilist tulnud mõjutus on detailne meloodia jäljendamine, kas siis imiteerides ainult rütme või mingil määral ka helikõrguseid.

5. Eesti

Labajalg – Pill ütleb: Pidu lõppeb

Instrument: Mesilaspesa

Vastav löökpill on ainuke kasutuses olevatest löökpillidest, mille päritolumaa on Eesti. Pilli kasutan labajala “*Pill ütleb: Pidu lõppeb*” saatmiseks. Palas tõlgendan mesilaspesal mängitavad rütmid erinevatele ansambli liikmete pillidele. Mesilaspesa mängides kasutan Türgi jagatud käe tehnikat ning Rootsi tamburiinile omast membraanivenitamise tehnikat.

Lisalugu: Pandeiro soolo, Aadu polka

Mind kõige rohkem mõjutanud *pandeirista* (pandeiro mängija) on Marcos Suzano, seega pandeiro soolo baseerub suuresti temalt õpitud rütmilistest lahendustest ning fraasidest.

Rio de Janeiro sündinud löökpillimängijat nimetakse, kui modernse pandeiro mängimise esiisa.

Instrumenti häälestamist, kontaktmikrofoniga võimendamist ning innovatiivset mängutehnikat saab seostada suuresti just temaga. (Potts 2012) Pärast pandeiro soolot tuleb kogu koosseisuga teiskordselt esitusele Aadu polka.

SÕNASELETUSI

Berimbau – Brasiiliast pärit kordofonide pillirühma kuuluv instrument, mille kasutusala seostatakse enamasti samalt maalt pärit võitluskunsti *Capoeira* laulude saatmisega.

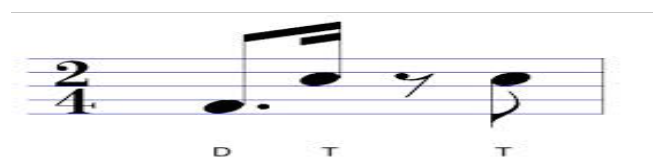
Cavaquinho – Väike kitarrilaadne kordofonide rühma kuuluv neljakeelne instrument.

Cymbal – Idiofonide pillirühma kuuluv enamasti ringi kujuline instrument. See võib koosneda erinevatest metallisulamitest, millest oleneb ka selle kõlavärv.

Ekwe – Põhiliselt Lääne-Aafrikas kasutusel olev seest tühi puuklots. Kasutatakse erinevate ostinatode mängimiseks.

Kontserttamburiin – Membranofonide rühma kuuluv instrument, mida põhiliselt kasutatakse orkestrites.

Malfuf – Lähis-Ida muusikas kasutuselolev 2/4 meetrumis rütm.

Maqsum – Lähis-Idas kasutusel olev 4/4 meetrumis rütm.

Meetiline modulatsioon – Loo sisene pulsageduse ja/või pulsi rühmituse muutmine, mis on tuletatud olemasolevast noodi pikkusest või rühmitusest, ilma tempot muutmata.

Ogene Anuka - Ida-Nigeeriast Igbomaalt alguse saanud muusikaline stiil (enamasti 6/8 taktimõõdus), mis on oma nime saanud samanimelisest koonusekujulisest seest tühjast metallkellast. Metallist instrumentide suurus ja häälestus varieerub. Kasutatakse üksikuid kellasid, kahest kellast koosnevast topeltkellasid, mis on kaarjase käepidemega kokku paigutatud ning neljakordset kella. Instrumente mängitakse instrumentaalsetes lugudes või kasutatakse laulu saateks. Laulu saatmisel hoitakse kellaga kindlat rütmilist tausta, juhusliku variatsiooniga. Vaheajad, kus vokaalsel osal on paus, improviseeritakse kelladega keerukaid kahe või neljataktilisi fraase (O. Nzewi. 2000)
Ogene kellasid mängivad tavaliselt kaks mängijat, kes ise laulavad ning dikteerivad loo edasiarengut. Lisaks Ogene kelladele kasutatakse veel udu, erinevaid sahisteid (yabara), seest tühju puuklotse (ekwe) ja vilesid (oja).

Partido Alto – Eesti keelde tõlgituna *Kõrge/ülevas meeleolus pidu* on Edela-Aafrikast (Angola, Congo, Mozambique) migreerunud mustanahalistest orjadest Rio de Janeiro slummides alguse samba alaliiki kuuluv žanr. Sellel on omad iseloomulikud sünkopeeritud rütmid ning vokaalsed improvisatoorsed elemendid. Kahe või enama laulja vahel toimub verbaalne heitlus antud refraani või traditsiooniliste värsiridade repertuaari temaatikal. Siiski see žanr on salvestatud kujul enamasti kaotanud oma improvisatoorse osa ning tänapäeval seostakse seda sellele iseloomulike rütmidega (B, Gonzales, 2006).

Polska – Põhjamaadest (Soome, Rootsi, Norra, Taani) pärit põhiliselt 3/4 taktimõõduga tants.

Polurütmia – Kahe või rohkema erineva rütmi samaaegne kasutamine meetrumis, mõlemad justkui viitaksid erinevatele pulssidele. Näide: trioolode ja duoolide vastandamine 4/4 meetrumis.

Rebolo – Membranofonide rühma kuuluv, ühelt poolt nahaga kaetud silindrikujuline trumm. Instrumenti mängitakse horisontaalses asendis. Juhtkäega mängitakse membraani peal ning ristkäega trummi kestal.

Slap – Enamasti membraaniga löökpillidel kasutuselolev kõge ning lõikava toonitekitamise tehnika.

Yabara – Põhiliselt Lääne-Aafrikas kasutusel olev pudelikõrvitsast tehtud lõgisti. Omad veel erinevaid nimesid, vastavalt regioonile.

KOKKUVÕTE

Käesoleva töö eesmärgiks oli erinevate muusikaliste kultuuride sidumine eesti pärimusmuusikaga. Selle läbi viimiseks kasutasin erinevatest riikidest pärit löökpille eesti traditsiooniliste lugude saatmiseks. Kuna iga instrumendiga käib kaasas oma ajalugu, kultuur, muusika, iseloomulikud rütmid ning mängutehnika, siis nendest erisustest lähtudes tulidki välja mõjutused, mis moodi saatsin eesti pärimusmuusika lugusid erinevatel trummidel.

Iga löökpill oli justkui võõramaalane meie traditsioonilises muusikas, kes pidi selles oma tee leidma, et ennast väljendada.

Töö kirjaliku osa on jaotasin kolme peatükki, millest esimeses osas seletasin mõisted. Teises tutvustasin instrumente ning kolmandas osas andsin ülevaate kontsertkavast ning mõtestasin lahti mängitavad palad.

Soovin tänada oma kontserdi juhendajat Raul Sööti, eriala õpetajat ja teejuhti Kristjan Priksi ning Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemiat, kust kogu see teekond pihta hakkas.

KASUTATUD KIRJANDUS

Beto Gonzales. 2006. Partido-alto: Samba de bamba.

Brian J. Potts. 2012. Marcos Suzano and the Amplified Pandeiro: Techniques for nontraditional Performance. [Dokoritöö]. Miami.

Hornbostel-Sachs. 1. mai, 2013

<http://dictionary.onmusic.org/terms/1731-hornbostel-sachs>

O'dyke Nzewi. 2000. The Technology and Music of the Nigerian Igbo *Ogene Anuka* Bell Orchestra.

Taive Särg, Ants Johanson. 2011. Pärimusmuusika mõiste ja konseptsiooni kujunemine Eestis.

Priks, K. 2012. Pärimusmuusika löökpillide õpetamise võimalused Stockholmi Kuningliku Muusikakolledži näitel. Tartu Ülikooli Viljandi Kultuuriakadeemia.[Magistritöö]. Viljandi.

LISAD

Lisa 1. Instrumentide illustriatsioonid.

Pandeiro

Udu

Egiptuse darbuka

Türgi darbuka

Mesilaspesa

Lisa 3. Lugude viited

1. Aadu polka

ERA, Pl 59 B4

< Kihnu, Linaküla

–Herbert Tampere, August Pulst Riigi Ringhäälingus (1937)

< **Jaan Palu**, 54 a.,

Noodistanud Cätlin Mägi.

2. Hurven

< Dalarna/Värmland

< **Mats Edén**

3. Pill ütleb: Pidu lõppeb

ERA, Pl. 8 A3

< Häädemeeste

–Herbert Tampere, August Pulst

< **Hindrek Grünberg**, 77 a.,

Noodistanud Kirsta Sildoja.

4. Toda Terça

2013, dvd Ao Vivo na Vila do Samba,

< **Na Palma da Mão**

5. Tundmatu lugu 31

< Hiiumaa,

< **Georg Jurri Bruus**

6. Kristjani reilender

Uued pillilood pärimusmuusikas.

< **Kristjan Priks,**

Noodistanud Sandra Sillamaa.

SUMMARY

This written paper gives a brief overview of the concepts of binding different percussion instruments throughout the world with Estonian ethnic music. This means using those instruments to accompany different Estonian traditional songs.

With every instrument comes its own history, culture, music, characteristic rhythms and playing technique. So derived from those specialities, the influences, how I accompany Estonian traditional songs with different percussion instruments will appear.

Every instrument is like a foreigner in our traditional music, who has to find their own way to express themselves.

Instruments that I use are: pandeiro from Brazil, udu from Nigeria, darbuka from the Middle East, Swedish tambourine from Sweden and instruments that I built myself called beehive. Between different foreign and Estonian traditional music, I am the intermediate and interpreter. Also in the concert, there are rhythms which may not belong to any previously mentioned countries music.

The diploma concert will be held at the Grand Hall of Estonian Traditional Music Center on the 8 of June 4 pm.

I would like to thank Raul Sööt, Kristjan Priks and Tartu University Viljandi Culture Academy.

Lihtlitsents lõputöö reprodutseerimiseks ja lõputöö üldsusele kättesaadavaks tegemiseks

Mina _____ Martin Aulis _____
(*autori nimi*)
(sünnikuupäev: _____ 14.08.1990 _____)

1. annan Tartu Ülikoolile tasuta loa (lihtlitsentsi) enda loodud teose

VIIS KÜLALIST

(*lõputöö pealkiri*)

mille juhendaja on _____ Raul Sööt _____,
(*juhendaja nimi*)

- 1.1.reprodutseerimiseks säilitamise ja üldsusele kättesaadavaks tegemise eesmärgil, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace-is lisamise eesmärgil kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni;
 - 1.2.üldsusele kättesaadavaks tegemiseks Tartu Ülikooli veebikeskkonna kaudu, sealhulgas digitaalarhiivi DSpace'i kaudu kuni autoriõiguse kehtivuse tähtaja lõppemiseni.
2. olen teadlik, et punktis 1 nimetatud õigused jäävad alles ka autorile.
3. kinnitan, et lihtlitsentsi andmisega ei rikuta teiste isikute intellektuaalomandi ega isikuandmete kaitse seadusest tulenevaid õigusi.

Tartus/Tallinnas/Narvas/Pärnus/Viljandis, **01.06.2015**